

pensioenfonds medewerkers apotheken

VERKLARING INZAKE DE BELEGGINGSBEGINSELEN

Pensioenfonds Medewerkers Apotheken

26 januari 2017

Verklaring inzake de Beleggingsbeginselen PMA

1. Inleiding

Deze “Verklaring inzake de Beleggingsbeginselen” (hierna: Verklaring) beschrijft op beknopte wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken (PMA). De Verklaring wordt herzien zodra er een belangrijke wijziging in het beleggingsbeleid optreedt en is als bijlage bij de Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van PMA opgenomen.

2. Het pensioenfonds en de pensioenregeling

PMA is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds en verzorgt, uit naam van de werkgevers- en werknemersvertegenwoordiging (sociale partners), de pensioenregeling voor het personeel werkzaam bij een openbare apotheek of een vrijwillig bij PMA aangesloten organisatie. De pensioenregeling van PMA betreft een middelloonregeling, wat inhoudt dat de hoogte van het pensioen dat wordt opgebouwd bij PMA afhankelijk is van het gemiddelde salaris gedurende de in de branche werkzame periode. Voor de jaarlijkse pensioenopbouw ontvangt PMA premie.

De nominale pensioenen worden gerealiseerd zolang PMA niet langdurig in een situatie van dekkingstekort verkeert of de herstelkracht van de financiële positie van PMA niet toereikend is. In een situatie van een reserve- of dekkingstekort wordt een herstelplan opgesteld. Daarin wordt aangegeven op welke wijze PMA weer uit het tekort denkt te komen, waarbij geldt dat PMA niet kan terugvallen op de aangesloten werkgever(s). Of nominale pensioentoezeggingen gekort moeten worden hangt af van de herstelmaatregelen en het tempo waarin het herstel zich voltrekt. PMA kent een voorwaardelijke toeslagregeling.

3. Doelstelling

PMA stelt zich ten doel om pensioenuitkeringen te verstrekken aan (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en kinderen ter zake van ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden.

Vanuit de ambitie dat de koopkracht van de uitkeringen behouden blijft door het verlenen van toeslagen (indexatie) geldt dat de toeslagambitie prioriteit heeft onder de randvoorwaarde dat de kans op, en mate van, korten aanvaardbare proporties kent. Het toekennen van toeslag is derhalve te allen tijde voorwaardelijk.

4. Kerntaken

De kerntaken van PMA zijn het verstrekken van pensioenuitkeringen, het beleggen van de pensioengelden en het (doen) verrichten van werkzaamheden die daar rechtstreeks verband mee houden. PMA heeft geen winstdoelstelling en bij beleidsafwegingen houdt PMA op evenwichtige wijze rekening met de korte en lange termijn belangen van alle belanghebbenden.

Met inachtneming van criteria die aan maatschappelijk verantwoord beleggen worden gesteld, is het streven naar het behalen van een zo hoog mogelijk financieel rendement, zodanig dat de toeslagambitie mogelijk wordt gemaakt (de toeslagverlening uit de opbrengsten gefinancierd kan worden). De toeslagambitie heeft prioriteit, maar wel onder de randvoorwaarde dat de kans en mate van korten aanvaardbare proporties kent.

5. Organisatie

PMA wordt bestuurd door een bestuur van maximaal twaalf leden die gezamenlijk het beleid bepalen en eindverantwoordelijk zijn voor alle activiteiten van PMA. Er is een Beleggingscommissie, bestaande uit een afvaardiging van ten minste drie leden van het Bestuur en één of twee externe deskundigen. De Beleggingscommissie adviseert het Bestuur over het beleggingsbeleid en ziet toe op de uitvoering van het beleggingsbeleid. PMA heeft een gespecialiseerde partij aangesteld voor het verzorgen van de bewaarneming, de beleggingsadministratie, de performancemeting en de compliance controle.

Daarnaast wordt het Bestuur van PMA ondersteund door een Risk manager die onder andere nagaat of er voldoende beheersing is van de risico's voortkomende uit de beleggingen en de uitvoering daarvan. Om mogelijke belangenverstrengeling, misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij PMA aanwezige informatie te voorkomen, hebben verbonden personen van PMA een gedragscode ondertekend waarvan de naleving, mede door een externe compliance officer, wordt bewaakt.

Uitbesteding aan Appolaris

Appolaris, de uitvoeringsorganisatie van PMA, ondersteunt het Bestuur en haar commissies. Voor de Beleggingscommissie betreft dit de beleidsvoorbereiding, het toezicht op de externe vermogensbeheerders, het risicobeheer en het verzorgen van rapportages. De diensten die Appolaris aan PMA biedt zijn gedetailleerd vastgelegd in een uitbestedingsovereenkomst. Daarin zijn ook de beheersmaatregelen aangegeven. Door middel van een ISAE-3402 rapportage van de accountant wordt PMA geïnformeerd over de juiste uitvoering daarvan.

Eenmaal per kwartaal uitvoerig, en maandelijks beknopt, rapporteert Appolaris aan PMA over alle relevante aspecten met betrekking tot de beleggingen. Jaarlijks legt het Bestuur in het jaarverslag, waarvan de jaarrekening onderdeel uitmaakt, verantwoording af over het gevoerde beleid en wordt inzage gegeven in de financiële positie van PMA.

6. Afgewogen risicoprofiel

PMA voert de pensioenregeling uit conform het pensioenreglement. PMA ontvangt premies en belegt deze. De beleggingsportefeuille is bedoeld om ervoor te zorgen dat de pensioenen (ook in de toekomst) uitbetaald kunnen worden. Om dit te bereiken moet PMA een bepaalde mate van beleggingsrisico nemen. Dit houdt praktisch gezien in dat het rendement (tijdelijk) negatief of onvoldoende kan zijn, en als dat langdurig het geval is, gelijktijdig een kans op korten. Op langere termijn vinden het Bestuur en de sociale partners een pensioen met toeslagverlening en mogelijk een wat grotere kans op korten belangrijker dan een nominaal gelijkblijvend pensioen met een kleine kans op korten. Immers, zonder toeslag zal met 2% inflatie per jaar in ca. 35 jaar de koopkracht van het pensioen halveren. Om die reden neemt PMA een afgewogen mate van risico in de beleggingen om zo te trachten bij te dragen aan het voldoen aan de toeslagambitie. Daarnaast draagt het nemen van beleggingsrisico's bij aan het bijhouden van de stijgende levensverwachting van deelnemers.

7. Beleggingsbeginselen

Beleggen is in feite het vertrouwen op (het maken van rendementen voor) de toekomst. Het Bestuur van PMA heeft als basis voor de beleidsvorming voor de beleggingen een aantal uitgangspunten geformuleerd.

De belangrijkste zeven beginselen en de praktische consequenties zijn:

1. *PMA baseert haar rendementsdoelstelling op het te behalen benodigde rendement afgeleid van de geschatte (geïndexeerde) pensioenkasstromen.*

Vandaar dat PMA de ontwikkelingen van de beleggingen en de pensioenverplichtingen in hun onderlinge samenhang beoordeelt (balansbeheer) en niet meer beleggingsrisico neemt dan nodig.

2. *Op de lange termijn wordt, in economieën die in voldoende mate marktgeoriënteerd zijn, het ter beschikking stellen van risicodragend kapitaal beloond en tenderen financiële markten naar een “faire” waardering.*

Vandaar dat PMA belegt in zakelijke waarden, zoals aandelen en vastgoed, waarvan verwacht wordt dat deze categorieën op de lange termijn beter renderen dan vastrentende waarden.

3. *Op korte en middellange termijn bepaalt de vraag- en aanbodverhouding van kapitaal op de financiële markten het rendement op de beleggingen met onevenwichtigheden als gevolg.*

Vandaar dat PMA jaarlijks een **Beleggingsplan** opstelt waarbij marktvooruitzichten in de beoogde portefeuillesamenstelling worden meegewogen.

4. *De kans op grote waardefluctuaties wordt verminderd door diverse vormen van spreiding te hanteren.*

Vandaar dat het te beleggen vermogen over zowel diverse beleggingssubcategorieën als ook over beurs- en niet beursgenoteerde beleggingen wordt verdeeld.

5. *PMA gaat ervan uit dat het renterisico toeneemt bij een hogere rentestand.*

Vandaar dat PMA werkt met een rente-staffel waarbij de rentegevoeligheid van de dekkingsgraad afneemt naarmate de nominale rente hoger is.

6. *Het nemen van valutarisico horende bij de wereldvaluta wordt, in een normaal functionerende -en mondiaal steeds meer geïntegreerde- markteconomie, op de lange termijn niet beloond.*

Vandaar dat PMA valutarisico's grotendeels afdekt.

7. *Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) draagt doorgaans bij aan een stabielere rendement.*

Vandaar dat PMA bij voorkeur kiest voor beleggingsfondsen die MVB toepassen.

8. Lange termijn planning

Om (de uitvoering van) haar beleggingsbeleid zorgvuldig af te wegen voert PMA minimaal een 3-jaarlijkse financiële lange termijn planning uit, aangeduid als Asset Liability Management (ALM)-studie, waarbij de ontwikkelingen van de beleggingen en de pensioenverplichtingen in hun onderlinge samenhang worden beoordeeld. Er worden in de ALM-studie verschillende economische scenario's bekeken, waarmee inzicht wordt verkregen in de financieringsmogelijkheden en financiële risico's. Hiermee wordt bepaald welke vermogensverdeling over de verschillende beleggingscategorieën robuust en het meest passend bij de ambitie en risicobereidheid van PMA wordt geacht. De door het Bestuur gekozen verdeling vormt de basis voor het **Beleggingsplan** dat jaarlijks wordt opgesteld.

9. Jaarlijks Beleggingsplan

Het jaarlijkse **Beleggingsplan** omvat normen en bandbreedtes voor de verdeling van de portefeuille over de diverse beleggingscategorieën, alsmede het valuta- en renteafdekkingsbeleid. Dit geheel wordt aangeduid als normportefeuille.

Per 1 januari 2017 ziet de normportefeuille er als volgt uit:

NORMPORTEFEUILLE	2017	Strategische bandbreedtes		
Aandelen	38%	35%	-	42%
<i>Ontwikkelde landen</i>	31%	29%	-	35%
<i>Opkomende landen</i>	7%	5%	-	9%
Vastrentende waarden	49,5%	45%	-	53%
<i>Staatsobligaties</i>	25%	22%	-	27%
<i>Bedrijfsobligaties</i>	10%	8%	-	12%
<i>Bedrijfsleningen</i>	10%	8%	-	12%
<i>Microfinanciering</i>	0,5%	0%	-	2%
<i>Inflatie-gerelateerde obligaties</i>	4%	2%	-	6%
Vastgoed	10%	8%	-	12%
<i>Beursgenoteerd</i>	5%	3%	-	7%
<i>Niet-beursgenoteerd</i>	5%	3%	-	7%
Alternatives	1,5%	0%	-	3%
<i>Private Equity</i>	1%	0%	-	2%
<i>Infrastructuur</i>	0,5%	0%	-	2%
Liquiditeiten	1%	0%	-	8%
	100%			
Renteafdekking	Feitelijke afdekking	+/-2,5% staffel		
Valuta-afdekking	75%	65%	-	85%

10. Uitvoering van de beleggingen

PMA is te klein om kostenefficiënt eigen beleggingsteams te hebben voor specifieke beleggingscategorieën. Daarom zijn de beleggingen uitbesteed aan externe vermogensbeheerders, waarmee gebruik wordt gemaakt van de specialistische kennis en vaak uitgebreide organisatie en infrastructuur van deze beheerders. De vermogensbeheerders worden, bij de selectie, behalve op rendementsverwachting en risicoprofiel, beoordeeld op kennis, kwaliteit van de uitvoeringsorganisatie, transparantie, kosten, rapportering en omvang van de uitvoeringsorganisatie en van het vermogen onder beheer.

Voor minder transparante markten zoals bedrijfsobligaties en -leningen is het van belang dat beheerders een gedegen onderzoek doen en is gekozen voor ‘actief beheer’.

11. Verantwoording

Via diverse rapportages houdt het Bestuur zicht op de uitvoering.

Belangrijke rapportages zijn onder andere:

- **Kwartaalrapportages.** Via kwartaalrapportages worden uitkomsten van de werkzaamheden gerapporteerd alsmede parameters die inzicht geven in de risico's. Voor het vermogensbeheer betreft dit kengetallen over de financiële positie van het pensioenfonds en performance kengetallen (bron: Kasbank).
- **Het jaarverslag** van PMA;
- **ISAE3402.** Eenmaal per jaar stelt Appolaris een door de accountant te controleren ISAE3402-rapport op over de opzet, het bestaan en de werking van beheersmaatregelen met betrekking tot de door Appolaris uitgevoerde processen.